

betænke, hvad Konsekvensen vil blive af Deres egne Forslag; thi skal det slaas fast paa dette Omraade, at man vil bortkaste en længe prøvet Institution af Hensyn til, at den ikke er i Besiddelse af den Dygtighed, som man kunde ønske, saa kan man ikke blive staaende derved, man maa gaa endnu meget videre, og det vil føre til Konsekvenser, som jeg ikke tror, at Nogen vil have Driftighed til at tage. Jeg har endnu en meget levende Erindring om Vandsynsmandsinstitutionen lige siden 1846 — før den Tid eksisterede der nemlig ikke nogen saadan — og jeg kan derfor danne mig et levende Billede af den Forskjel, der er imellem denne Institutions Dygtighed dengang og nu; den Fremgang, denne Institution har gjort i de nogle og tredive Aar, der ere forløbne siden den Tid, er jo ikke afsluttet nu. Den almindelige Udvikling, der er gaaet for sig i landøkonomisk Henseende saavel som paa hele Oplysnings Omraade — der er skredet frem om ikke med stærke, saa dog med stadige Skridt — er ogsaa kommet Vandsynsmandsinstitutionen til Nytte, og denne vil kunne virke saa meget mere gavnligt, naar man giver den en saadan Stilling, at den faar en virkelig Selvtændighed og et virkeligt Ansvar ligesom ogsaa Myndighed. Naar Kommissionen i sin Over for at fremme Reguleringen til den størst mulige Fuldkommenhed i sin Indstilling har troet at burde foreslaa at afstafte Vandsynsmandsinstitutionen og strax at ty til Landvæsenkommissionen for at faae den mest rationelle Afgjørelsesmaade — jeg tror fuldkommen at have forstaaet Kommissionens og Regjeringens Opfattelse i saa Henseende — saa er det min fulde Overbevisning, at det vil virke i den stik modsatte Retning. Netop Hensynet til, at man fra første Færd af ved ethvert Vandløb skal referere sig til Landvæsenkommissionen, vil afholde Kommunalbestyrelserne fra at gaa saa vidt i Reguleringen af Vandløb og i Optagelsen af Vandløb som offentligt, som de ellers kunde være tilbøjelige til. Jeg tror, at man ved at ville gjøre for Meget, ved at gjøre et saa stort Spring, vil opnaa det Modsatte af, hvad man tilsigter. Naar Mindretallet, som sagt, vil benytte Vandsynsmændene og foruden dem vil indkalde alle Interesserede og Deltagere til Møde, og naar hele Proceduren skal foregaa med den samme Vidløstighed og Omstændighed, og naar Forarbejderne, Tilsigelserne og alt Sligt sker paa samme Maade som efter Flertallets Forslag, saa indser jeg egentlig ikke, hvilken Fordel og Lettelse der kan være ved Mindretallets Forslag, og jeg indser heller ikke, hvad Faren er ved at give Vandsynsmændene Kjendelsesret, al den Stund deres Kjendelser altid ere Gjenstand for Appel til Landvæsenkommissionen. Jeg vil ikke, som den ærede sidste Læser, udtale nogen Mistillid til Landvæsenkommissionerne, men jeg vil sige, at lige saa lidt som man kan omtale denne Institution med en saadan ube-

tinget Tillid eller Mistillid, lige saa lidt maa man udtale denne om den anden Institution. Uagtet jeg, ligesom det er blevet yttret, holder for, at man gjennemsnitlig maa tiltro Landvæsenkommissionerne en større intellektuel Dygtighed, et større Overblik over Forholdene, vil jeg paa den anden Side hævde et Fortrin ved Vandsynsmandsinstitutionen, og det er Kjendeskabet til de lokale Forhold. Under de forskjellige Aarstider og de Perioder, hvor Ulemperne ved Vandet spille den allervæsentligste Rolle, kjende netop de Mænd paa en ganske anden Maade baade Vandets Tryk, og hvem der har Fordel og Ulempe derved, end Tilfældet er med Landvæsenkommissionerne, der komme paa en Tid, ba der ikke er at se Vand over Torden. Med Hensyn til den tekniske Dygtighed, som det ærede Medlem fra Horsens (Sessen) især satte som Kjendetegn ved Landvæsenkommissionerne, antager jeg, at det var en Fortællelse, thi Landvæsenkommissionerne ere ikke udstyrede med særlig teknisk Sagkundskab. De kunne paafalde den, men det er kun meget undtagelsesvis, at der bliver valgt Teknikere til Medlemmer af Landvæsenkommissionerne. Derved udelukkes ikke den tekniske Sagkundskab, og, hvad navnlig angaar Nivellementer for at bestemme den fornsøne Størrelse, som Vandløbene maa have, og den Udstrækning, hvori de i Nærheden boende Lødsiere, som ikke ere umiddelbart tilgrændsende, ere interesserede deri, saa kan en saadan teknisk Vejledning ogsaa gives Vandsynsmændene, hvad ogsaa Flertallets Vædringsforslag tilsigter. Dernæst er der et Punkt, som ingen af de andre Læser har berørt, men, som jeg ogsaa tror, har sin Betydning. Dersom man virkelig, overensstemmende med Lovforslaget, skulde bestemme, at hver Sag skal forelægges for Landvæsenkommissionen, vilde det bogstavelig være umuligt for Landvæsenkommissionen at overkomme de Forretninger, som ville være en nødvendig Følge af Lovens Gjennemførelse. Det vilde bogstaveligt være umuligt, især i de Amter, hvor Registreringsarbejderne staa en hel Del tilbage, og hvis territoriale Udstrækning er saa stor, at Kommissionerne allerede nu have meget Besvær med at overkomme Forretningerne i de saa Tilfælde, hvor de tilfalder. Dersom det var Sandhed, at Vandsynsmandsinstitutionen i det Hele taget har vundet sig saa ufuldstændig, saa daarlig, som den er bleven skildret fra forskjellige Sider, saa maatte dermed ogsaa være sagt, at vore Vandløb og Vandafledninger endnu staa paa et meget daarligt udviklet Standpunkt, i alt Fald i forskjellige Egne af Landet. Da det er en bekendt Sag, at paa mange store Strækninger — og til flere Amter har jeg ikke saa lidt Kjendskab — Vandafledningen spiller en meget stor Rolle, og at det, navnlig for de mindre Vandløbs Bedkommende, er rent undtagelsesvis, at Landvæsen-